

AVALUCIÓ INTERNA.

OBJECTE D'AVAUACIÓ:

El document és provisional i està pendent de la revisió per part de les persones que han participat en el seu disseny.

Seminari de Caps d'Estudi de Cornellà.

Cursos 2002/2003 i 2003/2004.

ÍNDEX

1. NORMES GENERALS D'APLICACIÓ	3
2. INTRODUCCIÓ. QUÈ ÉS LLEGIR?	4
3. DEFINICIÓ DE L'OBJECTE	9
3.1. PLUJA D'IDEES	9
3.2. XARXA CONCEPTUAL	10
3.3. CONCRECIÓ DE L'OBJECTE. LA COMPRESIÓ ESCRITA	11
4. METODOLOGIA.	12
INSTRUMENTS PER A LA RECOLLIDA D'INFORMACIÓ. RECOMANACIONS PRÈVIES	12
DISTRIBUCIÓ DELS ÍTEMS DE CADA INSTRUMENT PER POBJECTIUS	13
4.1. GUIÓ PER DEBATRE ELS OBJECTIUS DE LA LECTURA PER CICLES	14
4.2. GUIÓ PER DEBATRE ALS CICLES EL PROCÉS LECTOR.	17
4.2.1. ESTRATÈGIES UTILITZADES EN EL PROCÉS LECTOR EN L'ÀREA DE LLENGUA EN EL CICLE	17
4.2.2. ESTRATÈGIES UTILITZADES EN EL PROCÉS LECTOR EN ALTRES ÀREES DEL CURRÍCULUM	18
4.3. GUIÓ PER DEBATRE ALS CICLES ELS RECURSOS ORGANITATIUS.	19
4.4. GUIÓ PER DEBATRE ALS CICLES LA TIPOLOGIA D' EXERCICIS DE LECTURA	19
5. INSTRUMENTS PER AL BUIDAT DE LA INFORMACIÓ	20
5.1. ELS OBJECTIUS DE LA LECTURA. FULL RESUM	20
5.2. RECOLLIDA D'INFORMACIÓ SOBRE EL PROCÉS LECTOR.	21
5.2.1. INFORMACIÓ RECOLLIDA DE LES ESTRATÈGIES UTILITZADES EN EL PROCÉS LECTOR EN L'ÀREA DE LLENGUA	21
5.2.2. INFORMACIÓ RECOLLIDA DE LES ESTRATÈGIES UTILITZADES EN EL PROCÉS LECTOR EN ALTRES ÀREES DEL CURRÍCULUM	22
5.3. ELS RECURSOS ORGANITATIUS. RECOLLIDA D'INFORMACIÓ	23
5.4. TIPOLOGIA D' EXERCICIS DE LECTURA. RECOLLIDA D'INFORMACIÓ	23
6. INFORME FINAL I PROPOSTA DE MILLORA	24
7. BIBLIOGRAFIA	27
8. AUTORIA DEL TREBALL	27

1. NORMES

1.1. NORMES GENERALS D'APLICACIÓ.-

La planificació d'aquest objecte començarà el segon trimestre, l'aplicació dels instruments es farà el tercer trimestre. També es passaran les proves de comprensió lectora de 4rt. de primària. Igualment es farà la redacció de l'informe definitiu en aquest últim trimestre. Per tant la durada és de tot un curs.

Les tècniques utilitzades seran: reflexió individual sobre la pròpia pràctica i posteriorment debat en cadascun dels cicles.

Els instruments seran pauta de reflexió individual i guió de debat en el cicle.

L'anàlisi prospectiva, com a propostes de millora es faran a partir de les conclusions extretes del debat.

Les proves s'aplicaran a l'alumnat de quart de Primària durant el tercer trimestre; en seran responsables el mestres que el centre tingui establert, que en faran la correcció i la valoració dels resultats.

L'equip d'avaluació recollirà i analitzarà la informació obtinguda i l'exposarà al cicle i al claustre. Aquest analitzarà els resultats obtinguts destacant les coincidències i divergències per arribar a fer judicis de valor i propostes de continuïtat i/o millora.

Les dades i informacions rellevants, les valoracions, el judicis de valor i les propostes i acords quedaran reflectits en un informe.

En un annex de la Memòria Anual es recollirà el disseny avaluatiu i la seva aplicació.

S'informarà del procés i dels resultats al Consell Escolar.

No es divulgarà cap informació fora del centre. El Consell Escolar i el Claustre tindran a la seva disposició una còpia de l'informe final.

1.2. NORMES QUE EXPRESSEN ELS VALORS.-

L'informe recollirà el resum de l'avaluació que inclourà les informacions rellevants, les valoracions i els acords i propostes de millora.

La documentació necessària es repartirà amb anterioritat a tots els membres del claustre i del consell escolar a fi de fer més operatives les posteriors reunions.

La informació resultant del procés d'avaluació serà d'ús exclusiu intern. No es divulgarà cap informació fora del centre. El Consell Escolar i el Claustre tindran a la seva disposició una còpia de l'informe final.

2. INTRODUCCIÓ:

L'objecte d'avaluació està dissenyat tenint en compte les indicacions i continguts desenvolupats en el curs: *La comprensió lectora*, impartit per la Sra. Imma Canal del SEDEC.

QUÈ ÉS LLEGIR?

(A partir de les següents lectures encetar un debat al centre per tal de clarificar què entenem per llegir i arribar a acords respecte al concepte de la lectura.)

Llegir és comprendre un escrit. Sigui com sigui que llegim, ràpid o a poc a poc, a batzegades, al mateix ritme, silenciosament, en veu alta, etc. el que és important és interpretar el que vehiculen les lletres impreses, construir un significat nou en la nostra ment a partir d'aquests signes. Això vol dir bàsicament llegir.

CASSANY, Daniel; LUNA, Marta i SANZ, Glòria: *Ensenyar llengua*. Barcelona, Graó, 1993, p. 193.

.../... Llegir és un procés d'interacció entre el lector i el text, un procés en el qual el lector intenta satisfer els objectius que guien la seva lectura.

Aquesta afirmació té diverses conseqüències. Implica, a més a més, que sempre ha d'existir un objectiu que guiï la lectura, o bé, dit d'una altra manera, que sempre llegim per a alguna cosa, per assolir alguna finalitat (...)

.../... la interpretació que els lectors realitzem dels textos que llegim depèn, en gran mesura, de l'objectiu que presideix la nostra lectura. És a dir, encara que el contingut d'un text romangui invariable, és possible que dos lectors, moguts per finalitats diferents, n'extreguin informació diferent. Els objectius de la lectura són, doncs, elements que s'han de tenir en compte quan es tracta d'ensenyar als nens a llegir i comprendre.

SOLÉ, Isabel. *Estratègies de lectura*. Barcelona, MIE-Graó Editorial, 1992. P. 21.

En definitiva, llegir, molt més que un simple fet mecànic de desxiframent d'uns signes gràfics, és sobretot un acte de raonament, ja que del que es tracta és de saber guiar una sèrie de raonaments cap a la construcció d'una interpretació del missatge escrit a partir de la informació que proporcionen el text i els coneixements del lector, i, alhora, iniciar una altra sèrie de raonaments per controlar el progrés d'aquesta interpretació, de tal manera que es puguin detectar les possibles incomprendions produïdes durant la lectura.

COLOMER, Teresa i CAMPS, Anna. *Ensenyar a llegir, ensenyar a comprendre*. Barcelona. Edicions 62, 1991, p.3.

CASSANY, Daniel i Altres: *Ensenyar llengua*. Editorial Graó. Pàgines 189 - 193.

6.4. COMPRESIÓ LECTORA

-Llegir és comprendre.....	189
-Tipus de lectura.....	193
-Perfil del bon lector.....	197
-Model de comprensió lectora.....	199
-Microhabilitats.....	202
-Didàctica.....	203
.Consideracions prèvies.....	203
.Tècniques i recursos per a la comprensió.....	205
.Defectes de la lectura.....	236
.Planificació de la comprensió.....	238
.Avaluació.....	246
-Si voleu llegir més.....	250

LLEGIR ÉS COMPENDRE

La lectura és un dels aprenentatges més importants, indiscutits i indiscutibles, que proporciona l'escolarització. Des d'èpoques pretèrites, en què la capacitat de desxifrar símbols escrits era titllada

gairebé de *màgica*, fins a l'actualitat, l'alfabetització ha estat sempre considerada com una capacitat imprescindible. A les acaballes del segle XX és gairebé impossible imaginar-se algú que no sàpiga llegir, que pugui sobreviure en la selva de paperassa escrita que genera qualsevol societat lletrada occidental. Hi ha tantes coses obligatòries que només es poden fer llegint i escrivint!: burocràcia, lleis, feina, oci, habitatge, etc.

L'alfabetització és la porta d'entrada a la cultura escrita i, doncs, a tot el que inclou aquesta: una certa i important socialització, coneixements i informacions de tota mena, etc. La lectura és un instrument potentíssim d'aprenentatge: llegint llibres, periòdics o papers podem aprendre qualsevol disciplina del saber humà. Però, a més a més, l'adquisició del codi escrit implica el desenrotllament de capacitats cognitives superiors: la reflexió, l'esperit crític, la consciència, etc. Qui aprèn a llegir eficientment i ho fa amb constància desenvolupa, en part, el seu pensament. És per això que, en definitiva, la lectura esdevé un aprenentatge transcendental per a l'escolarització de l'infant i per al creixement intel·lectual de la persona. Aspectes com l'èxit o el fracàs escolar, la preparació tècnica per accedir al món del treball, el grau d'autonomia i desimboltura personals, etc. es relacionen directament amb les capacitats de la lectura. Les expressions que designen aquest fet i que s'usen sovint a l'escola i en els manuals pedagògics són: *aprendre a llegir*, *llegir per aprendre* i *aprendre a aprendre amb la lectura*.

Però malgrat la importància de la lectura, encara hi ha molta gent que no sap *de lletra*. Només a l'estat espanyol i segons esmenta Isabel Solé 1992, els escandalosos índexs d'analfabetisme (1.300.000 persones; 4,18 % dels adults) i d'analfabetisme funcional (10 milions d'adults escolaritzats) haurien de fer-nos avergonyir, si -com es diu- vivim en una societat moderna, igualitària i democràtica. I no diguem res del que passa en les altres societats, les anomenades del Tercer Món!

Aquesta darrera dada d'analfabetisme funcional és la més delicada i alarmant. Mentre l'escolarització obligatòria es generalitza i s'allarga, mentre cada vegada hi ha menys nens i nenes fora de l'escola, les estadístiques i les previsions dels experts pronostiquen un increment dels analfabets funcionals, és a dir, de les persones que malgrat haver après a llegir i escriure no saben ni poden usar aquestes habilitats per defensar-se en la vida quotidiana. Els deu milions esmentats més amunt fan referència, en la seva majoria, a adults d'entre 18 i 35 anys que posseeixen el certificat escolar.

I bé: ¿Com pot ser que persones que han cursat l'EGB o la Primària, que han obtingut la certificació escolar, no puguin comprendre ni fer se entendre per escrit, a l'hora de la veritat? ¿És que vuit anys d'escolarització no serveixen per aconseguir aquest fi? Es evident que alguna cosa falla en aquest cercle... i mai no ho seran els alumnes, les persones, que s'han de considerar més víctimes

que culpables. Entre d'altres, una causa essencial d'aquest fracàs rau en el tractament didàctic que tradicionalment ha rebut la lectura a l'escola. Malgrat tractar-se d'un objectiu de primer ordre, l'ensenyament de la lectura queda confinat a l'àrea de llenguatge, als primers anys escolars i a una metodologia analítica i mecànica que obté uns resultats -com a mínim- qüestionables. Aturem-nos-hi un xic i reflexionem-hi.

En primer lloc, la concepció que subconscientment ha transmès l'escola tradicional de la lectura és limitadíssima. D'una forma explícita, ens ha instruït en les microhabilitats més superficials i primàries, que són les que ha considerat importants, és a dir: discriminar les formes de les lletres, fer correspondre so i grafia, llegir mot a mot tots els mots, pronunciar-los correctament, entendre totes les paraules de cada escrit, etc. En canvi, els lectors ens hem hagut d'espavilar en les destreses més superiors: ser conscients dels objectius de la lectura, saber llegir a la velocitat adequada, comprendre el text a diversos nivells, inferir significats desconeguts, etc.). I encara la nostra professió de mestres ens ha facilitat enormement la tasca!

Així mateix, d'una forma implícita se'ns ha fet entendre el que suposadament és la bona lectura: llegir llibres, sobretot de literatura, de cap a cap, a un ritme tranquil, asseguts, avançant pas a pas, entenent-ho tot... I el que es creu que no ho és: llegir notes, publicitat, informes, redaccions d'alumnes, cartes que estàs escrivint, etc.; llegir-los de pressa, saltant moltíssimes paraules, anant endavant i endarrera en el text, buscant només el que t'interessa, que hi hagi coses que no entens, fer-ho dret, assegut, a l'autobús, al metro, etc.

En tercer lloc, els infants comencen a desxifrar lletres al Parvulari i consoliden el codi escrit durant els primers anys d'EGB. S'espera que al final de la Primària llegeixin amb una certa autonomia i fluïdesa. En les altres àrees del currículum (Socials, Càlcul, etc.) els alumnes practiquen la lectura per adquirir altres coneixements, però no la treballen explícitament per incrementar-ne les capacitats. Així mateix, després de la Primària es considera, com a mínim teòricament, que la lectura ja s'ha assolit i no s'hi torna a insistir.

A més a més, la metodologia bàsica que s'utilitza per ensenyar a llegir, tant si és *analítica* com *global* (consulteu l'esquema de la pàgina 44) té per objectiu bàsic el domini mecànic del codi escrit: lletrejar, sil·labejar, comprendre mots i frases aïllats, etc. Nens i nenes passen la major part del temps oralitzant fragments escrits amb el seguiment de prop del mestre. Solé 1992, i Colomer i Camps 1991 exposen que, amb poques variacions, la seqüència didàctica típica i tòpica d'ensenyament de la lectura és la següent:

1. El mestre escull una lectura del llibre de text.
2. Un alumne en llegeix un fragment, mentre la resta segueix el fil al seu llibre.
3. Si comet algun error d'oralització, el mestre el corregeix directament o delega un altre alumne.
4. Havent oralitzat l'escrit, el mestre formula preguntes sobre la lectura, que els alumnes responen individualment.
5. Treballs de gramàtica fets a partir del text.

Per experimentar el que poden sentir i aprendre els alumnes amb una activitat com l'anterior, us proposem aquest exercici de McDowell 1984, que reproduïx les condicions de la situació. Intenteu de llegir en veu alta aquest fragment, com si fóssiu l'alumne que ha designat el mestre, i després responeu les preguntes de comprensió.

LECTURA

Plot ro jo vaig pidre al cató. Vaig socre un ban cotell. El grasc estava cantament linent. No ho vaig drinir. Una Para jocia i un Pari joci estaven plinant al enditant meu. Estaven gribblant atment. Jo vaig grottre al pari i a la Para fotnament. No van goffre nu platió. Na el hini jo no ho vaig potre ilcre'!. Vaig lindre vâla. Vaig possre forbanament

PREGUNTES

1. On va pidre l'escriptor plot ro?
2. Va drinir el grasc?
3. Qui estava plinant al enditant seu?
4. Estaven gribblant atment o sapament?
5. Va lindre o no?

Trobareu la solució correcta de les preguntes al final d'aquest capítol. Si les heu respost i comprovat, el és probable és que les hagueu encertat totes malgrat no haver entès absolutament res del text. [Val a dir que no hi ha res a comprendre perquè l'escrit és fals: són un pilot de paraules inventades i sense sentit, algunes de les quals calquen la morfologia catalana (atment, enditant, pidre, etc.) amb un grapat de mots gramaticals (jo, vaig, on, etc.), que són els que podem suposar que de segur que entendrien tots els alumnes (i també els que, fet i debatut, permeten respondre amb èxit les preguntes de comprensió!).]

I bé: Què hem après fent aquest exercici? Hem practicat la lectura en veu alta. Els mots difícils que és la primera vegada que llegim ens poden haver costat una mica de pronunciar, i fins i tot és possible que ens haguem equivocat, però el mestre ens hauria corregit. El fet d'haver pogut contestar les preguntes demostra capacitat d'observació i un bon entrenament en la tasca de respondre preguntes tancades, però de cap manera se'n pot deduir que s'hagi entès el text, ni les paraules importants, ni tan sols l'estructura sintàctica de la frase.

Però fins i tot en el cas que el text fos real, que l'haguéssim entès i que haguéssim respost correctament unes preguntes més intel·ligents que aquestes, l'exercici serviria per avaluar si l'alumne té un nivell bàsic de comprensió lectora. Fóra molt discutible que els alumnes aprenguessin a llegir i comprendre millor!

L'error essencial d'aquesta mena d'activitats -i que pot ser una de les causes del dèficit de comprensió que enunciam més amunt- és que obliden el més important de la lectura, això és, que significa comprendre. Llegir és comprendre un escrit. Sigui com sigui que llegim, ràpid o a poc a poc, a batzegades, al mateix ritme, silenciosament, en veu alta, etc. el que és important és interpretar el que vehiculen les lletres impreses, construir un significat nou en la nostra ment a partir d'aquests signes. Això vol dir bàsicament llegir.

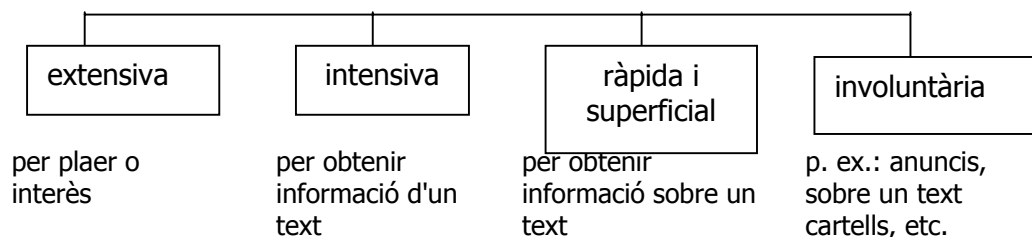
Sortosament el plantejament descrit fins ara ha anat millorant en els darrers anys, amb el treball que s'ha fet des de tots els fronts d'acció (recerca, literatura de difusió, elaboració de materials, formació de professorat). Moltes escoles i mestres ofereixen actualment un ensenyament eficaç, tant des d'un punt de vista qualitatiu com quantitatiu, i és d'esperar que aquests avenços continuïn fins a poder tòrcer les estadístiques negatives que hem esmentat.

Tipus de lectura

Una primera aproximació a la lectura ha de notar que, com també passa amb la resta d'habilitats lingüístiques, no es tracta d'una capacitat homogènia i única, sinó d'un conjunt de destreses que utilitzem de formes distintes segons la situació. Llegim diferent segons si tenim al davant un diari, una novel·la, una redacció d'un alumne, una carta que escrivim nosaltres mateixos, una nota, un anunci, etc. Sens dubte, realitzem la mateixa operació de copsar el sentit d'un escrit, però hi ha nombroses variables: els tipus de text, els objectius de comprensió, la situació, la pressa que tinguem, etc.

Ronald V. White 1983 fa una primera distinció de tipus de lectura, segons els objectius de comprensió i la velocitat (que són criteris que apareixeran en altres classificacions):

LECTURA SILENCIOSA

3. DEFINICIÓ DE L'OBJECTE D'AVUACIÓ

3. 1. PLUJA D'IDEES.

La pluja d'idees és un procediment molt interessant en el moment de definir l'objecte d'avaluació i el seu contingut.

El procediment que a Cornellà de Llobregat i Sant Joan Despí hem seguit és que davant el tema que interessa totes les persones que participen en l'elaboració del document expressen les paraules, idees, conceptes... que aquell tema li suggereix.

A continuació s'inicia l'agrupació i posada en comú d'aquests conceptes.

En aquest document no hem fet una pluja d'idees perquè nosaltres hem pres com a punt de partida un curs sobre el tema "Ensenyar a comprendre" conseqüentment la pluja d'idees estava molt mediatitzada pels coneixements impartits en aquests cursos i a més a més totes les persones participants en l'elaboració del document hem assistit al curs.

3. 2. XARXA CONCEPTUAL

Amb la xarxa conceptual el que es tracta és de situar tots el conceptes expressats en la pluja d'idees d'una forma coherent i entenedora per totes les persones participants. La confecció de la xarxa té dos moments. El primer que situa tots aquests conceptes i un segon que porta a una reflexió perquè ens permet observar les deficiències, llacunes, etc. que sobre el tema tenim.

A continuació s'inicien tota una sèrie de lectures o recopilació d'informació que permet completar, redefinir o modificar el contingut o el propi objecte d'avaluació.

Aquest és un moment interessant perquè definir de forma conjunta l'objecte permetrà que totes les persones se'l facin seu i si ha recollit les seves aportacions encara més. Tot i que no hem fet la pluja d'idees i la xarxa conceptual posarem alguns exemples de xarxa i donarem diferents models que permetran adonar-nos que davant d'un mateix objecte es poden plantejar continguts molt diferents, en funció dels interessos del grup.

3.3. QUÈ S'AVALUA?	
OBJECTE: La Comprensió escrita	
OBJECTIUS D'AVALUACIÓ	CRITERIS D'AVALUACIÓ
<p>1.- Conèixer si s'estableixen els objectius de lectura en una seqüència didàctica.</p> <p>2.- Analitzar les estratègies emprades en el procés lector en les diferents àrees del currículum.</p> <p>3.- Valorar els recursos humans i organitzatius que afavoreixen la comprensió escrita a l'àrea de llengua.</p> <p>4.- Conèixer les tècniques i els recursos emprats per a la comprensió escrita</p>	<p>1.a.- Coneixement dels objectius de la lectura a partir dels següents descriptors: Llegir per</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Buscar una informació precisa ◆ Comunicar un text a un auditori ◆ Obtenir una informació general ◆ Revisar un escrit propi ◆ Plaer ◆ Aprendre ◆ Seguir unes instruccions. <p>2.a.- Valoració de les estratègies emprades en el procés lector amb els següents descriptors:</p> <p><u>Abans de la lectura:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Activació de coneixements previs ◆ Formulació d'hipòtesis ◆ Establiment del propòsit de la lectura compartit amb l'alumnat. <p><u>Durant la lectura:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Formulació de noves hipòtesis ◆ Comprovació d'hipòtesis ◆ Verificació de les hipòtesis ◆ Reformulació d'hipòtesis ◆ Recapitulació periòdica de la informació llegida ◆ Treball del vocabulari ◆ Evidenciació d'elements lingüístics. ◆ Relació de tot el contingut llegit. ◆ Detecció de les possibles mancances de la comprensió <p><u>Després de la lectura</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Comprovar si s'ha aconseguit el propòsit de la lectura ◆ Detecció de la comprensió literal, interpretativa, crítica i creativa. ◆ Identificació del tema ◆ Identificació de la idea principal. ◆ Elaboració d'un resum ◆ Comprensió analítica del text ◆ Realització de dramatitzacions i debats <p>3.a.- Valorar els recursos humans i organitzatius que afavoreixen la comprensió escrita tenint en compte els descriptors:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Reforç fora de l'aula ● Reforç dins de l'aula ● Grups flexibles ● Desdoblaments ● Tractament específic per als nous nens ● Necessitats educatives especials <p>4.a.- Conèixer les tècniques i els recursos didàctics emprats per a la comprensió escrita tenint en compte:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mirohabilitats: ● Tècniques

INSTRUMENTS PER A LA RECOLLIDA D'INFORMACIÓ.

Els instruments que hem elaborat per a la recollida d'informació són de dos tipus:

Els de l'apartat 4 (4.1, 4.2.1, 4.2.2, 4.3 i 4.4) dissenyats per realitzar una discussió a nivell de cicle i posteriorment arribar a propostes consensuades.

Els de l'apartat 5 (5.1, 5.2.1, 5.2.2, 5.3 i 5.4) dissenyats per buidar la informació i poder-la presentar als companys.

A continuació farem una descripció de cadascun d'aquests instruments.

4. METODOLOGIA

RECOMANACIONS PRÈVIES:

- ♦ **Guió de debat per treballar els objectius de lectura (pàgines 14 a 16):**

La intenció és plantejar un debat a nivell de cicle per tal de veure quins són els objectius que es treballen amb la comprensió lectora. Al mateix temps posar-se d'acord en com es treballen, afegint els comentaris que es considerin pertinents i d'altra banda aprofitar la discussió per tal de puntualitzar, si es considera adient, quins canvis o propostes de millora s'haurien d'intentar dur a terme i a quins acords s'arriba com a cicle i com a claustre. El document intenta recollir aquests dos aspectes.

- ♦ **Guió de debat per treballar el procés lector -abans, durant i després de la lectura- (objectiu 2, pàgines 17 i 18):**

Presentem dos tipus de fulls. El primer, de la pàgina 17 és per reflexionar el que es fa en el procés lector abans, durant i després. El fet d'especificar i pautar tots els passos és perquè serveixi de guia i ajudi a la discussió. El full es pot utilitzar tant a nivell de cicle com personal. Aquest full és per l'àrea de llengua.

El següent instrument (4.2.2.) és molt similar a l'anterior però per a la resta d'àrees a on també es pot treballar la comprensió lectora -i de fet es fa-, amb la diferència de posar dues variants i no pas quatre com en el de llengua.

En els dos exemples està pensat que s'ompli un per cicle.

- **Guió de debat per treballar els recursos organitzatius (objectiu 3, pàgina 19)**

En aquest instrument hem intentat recollir quins són els recursos organitzatius que el centre dedica en les diferents àrees i en els diferents cicles. Si més no ha de servir perquè tot el claustre sigui conscient de l'esforç que el centre realitza envers la comprensió lectora.

Els punts suspensius és per poder afegir altres recursos que cada centre pot dedicar. Els dos últims apartats han de servir per recollir les valoracions i com no les propostes de millora que es deriven de les sessions de contrast.

Aquí també està pensat realitzar un per cicle.

- **Guió de debat per treballar la tipologia d'exercicis de lectura (objectiu 4, pàgina 20)**

Amb aquest instrument hem volgut recollir, també per cicles, la tipologia d'exercicis que s'utilitzen (fonamentalment en l'àrea de llengua) quan treballem la lectura. Hem diferenciat els exercicis en microhabilitats i en tècniques, seguint els apunts del Sr. Cassany. La possibilitat de resposta és si o no i una columna per possibles observacions. Els dos últims apartats també pretenen recollir les possibles valoracions i propostes de millora derivades de les diferents sessions de discussió.

Els instruments següents (pàgines 21 a la 25) estan dissenyats pensant en facilitar la presentació de la informació recollida amb els instruments anteriors.

- El 5.1, objectius de la lectura, per sobre de tot pretén recollir les propostes de millora dels diferents objectius i de si es fa un treball en els diferents cicles. Està pensada per tal de poder oferir una idea de conjunt.
- El 5.2., referits al procés lector, recull els resultats dels fulls 4.2 i pretén destacar el resum del que s'ha parlat i els acords als que s'ha arribat en els diferents cicles.
- El 5.3. i 5.4. recullen el resum dels objectius 3 i 4, procurant fent una diferenciació entre els cicles i al mateix temps un recull de les valoracions i les propostes de millora globals dels diferents cicles.

DISTRIBUCIÓ DELS ÍTEMS DE CADA INSTRUMENT PER OBJECTIUS I CRITERIS

OBJECTE D'AVAUACIÓ:	LA COMPRENSIÓ ESCRITA
----------------------------	------------------------------

NÚMERO	1	2	3	4
INSTRUMENTS	Autoinforme i debat	Autoinforme i debat	Autoinforme i debat	Autoinforme i debat
FONTS	PRO	PRO	PRO	PRO

ÍTEMS DE L'OBJECTIU 1	CRITERIS	1.a.	X			
-----------------------	----------	------	---	--	--	--

ÍTEMS DE L'OBJECTIU 2	CRITERIS	2.a.		X		
-----------------------	----------	------	--	---	--	--

ÍTEMS DE L'OBJECTIU 3	CRITERIS	3.a.			X	
-----------------------	----------	------	--	--	---	--

ÍTEMS DE L'OBJECTIU 4	CRITERIS	4.a.				X
-----------------------	----------	------	--	--	--	---

Aquest quadre ens permet veure en un cop d'ull com cadascun dels objectius de l'objecte d'avaluació té un instrument que permet la recollida d'informació. De fet és per poder veure la seva coherència en quant a la seva estructura.

4.1. GUIÓ DE DEBAT PER CICLES (objectiu 1)

Objectius de lectura:

1. LLEGIR PER BUSCAR UNA INFORMACIÓ PRECISA:				
<ul style="list-style-type: none"> ♦ S'ha de tenir un coneixement previ de la informació que busquem ♦ Realitzar, en primer lloc, una lectura ràpida, general ♦ Realitzar, posteriorment, una lectura precisa 				
Ho treballem?	Si	☐	No	☐
				Propostes de millora:
<u>Comentari:</u>				
2. LLEGIR PER COMUNICAR UN TEXT A UN AUDITORI:				
<ul style="list-style-type: none"> ♦ Buscar prèviament el text, preparar-lo, entendre'l. ♦ Donar una bona entonació, precisió, bon ritme ♦ Fonètica correcta. 				
Ho treballem?	Si	☐	No	☐
				Propostes de millora:
<u>Comentari:</u>				
3. LLEGIR PER OBTENIR UNA INFORMACIÓ GENERAL:				
<ul style="list-style-type: none"> ♦ Lectura ràpida, global, en diagonal, superficial, mirant els titulars... 				
Ho treballem?	Si	☐	No	☐
				Propostes de millora:
<u>Comentari:</u>				

4. LECTURA PER REVISAR UN ESCRIT PROPI:

- ♦ Claredat en les idees per poder-les comunicar.
- ♦ Llegir paraula per paraula, entenent totes elles i buscant en el diccionari si n'hi ha alguna que no l'entendem.
- ♦ Llegir focalitzant un aspecte i prescindint dels altres. Aquest tipus de lectura obliga a realitzar diferents lectures d'un mateix text, en funció de l'aspecte que estem analitzant.
- ♦ Fer la correcció ortogràfica i d'escriptura.

Ho treballem?	Si	No	Propostes de millora:
<u>Comentari:</u>			

5. LLEGIR PER PLAER:

- ♦ Poder triar la lectura
- ♦ Temes variats
- ♦ Ambient tranquil, relaxat, sense temps
- ♦ Poder comentar i compartir allò que es llegeix
- ♦ Sense necessitat de fer després preguntes; sense tenir compromisos, podent deixar el llibre si no agrada.
- ♦ Donar informacions complementàries com de l'autor, les circumstàncies en les que es va escriure el llibre
- ♦ Les paraules que no s'entenen es poden deduir del context.

Ho treballem?	Si	No	Propostes de millora:
<u>Comentari:</u>			

6. LLEGIR PER APRENDRE:

- ♦ Lectura silenciosa
- ♦ Fer servir tècniques d'estudi com subratllar idees principals, les paraules bàsiques
- ♦ Entendre totes les paraules.
- ♦ Realitzar esquemes, xarxes, quadres resum
- ♦ Comprovar si s'ha après.
- ♦ Si no s'entén una paraula buscar-la perquè pot ser clau, definir un concepte.

Ho treballem?	Si		No		Propostes de millora:
<u>Comentari:</u>					

7. LLEGIR PER SEGUIR UNES INSTRUCCIONS:

- ♦ Lectura general i després per parts
- ♦ Pas a pas
- ♦ Llegir varies vegades
- ♦ Lectura precisa
- ♦ Mantenir l'ordre
- ♦ Acompanyar la lectura d'elements visuals (dibuixos, fotografies, etc.)

Ho treballem?	Si		No		Propostes de millora:
<u>Comentari:</u>					

4.2. GUIÓ DE DEBAT PER TREBALLAR ALS CICLES EL PROCÉS LECTOR (objectiu 2) CICLE: _____

4.2.1. ESTRATÈGIES UTILITZADES EN EL PROCÉS LECTOR EN L'ÀREA DE LLENGUA

4.2.1.1. ABANS DE LA LECTURA. Concepte a treballar	Molt	Força	Poc	Gens
1. S'explicita l'objectiu / propòsit de la tasca				
2. L'alumnat exposa els seus objectius / propòsits				
3. Es formulen hipòtesis i es creen expectatives a partir de: <ul style="list-style-type: none"> ♦ el títol de la lectura, ♦ les imatges o dibuixos, ♦ l'estructura del text, ♦ preguntes relacionades amb la lectura (prediccions o coneixements previs). 				
Comentaris:				
4.2.1.2. DURANT LA LECTURA. Concepte a treballar	Molt	Força	Poc	Gens
1. Es demana que es formulin hipòtesis a partir de: <ul style="list-style-type: none"> - l'inici del text - les estructures morfosintàctiques - paraules clau... 				
2. Es verifiquem les hipòtesis				
3. Es fan deduir paraules que no coneixen, pel context				
4. S'evidencien elements lingüístics que ajuden a la comprensió: pronoms febles, subjecte el·líptic, connectors...				
5. Es sintetitza el fragment llegit				
6. Es relaciona el fragment llegit amb els paràgrafs anteriors				
7. Es fan preguntes de comprensió : <ul style="list-style-type: none"> - literals - interpretatives - profundes 				
Comentaris:				
4.2.1.3. DESPRÉS DE LA LECTURA: Concepte a treballar	Molt	Força	Poc	Gens
1. Es valora si s'ha aconseguit el propòsit de la lectura				
2. Es fan preguntes de comprensió literal, interpretativa i profunda o crítica				
3. Es fan subratllar la paraula clau d'un paràgraf				
4. Es fan buscar la frase que explica millora la idea principal de cada paràgraf				
5. S'elaboren mapes conceptuals, resums orals, resums escrits del text llegit				
6. Es fan dramatitzacions del text				
7. Es fan debats sobre el contingut del text				
8. Es fa la metacomprensió?				
Comentaris:				

4.2.2. ESTRATÈGIES UTILITZADES EN EL PROCÉS LECTOR EN ALTRES ÀREES DEL CURRÍCULUM CICLE: _____

4.2.2.1. ABANS DE LA LECTURA. Concepte a treballar	Medi Social		Medi Natural		Matemàtiques		Altres àrees	
	MoltForça	GensPoc	MoltForça	GensPoc	MoltForça	GensPoc	MoltForça	GensPoc
1. S'explicita l'objectiu / propòsit de la tasca								
2. L'alumnat exposa els seus objectius / propòsits								
3. Es formulen hipòtesis i es creen expectatives a partir de: <ul style="list-style-type: none"> ◆ el títol de la lectura, ◆ les imatges o dibuixos, ◆ l'estructura del text, ◆ preguntes relacionades amb la lectura (prediccions o coneixements previs). 								
Comentaris:								
4.2.2.2. DURANT LA LECTURA. Concepte a treballar	Medi Social		Medi Natural		Matemàtiques		Altres àrees	
	MoltForça	GensPoc	MoltForça	GensPoc	MoltForça	GensPoc	MoltForça	GensPoc
1. Es demana que es formulin hipòtesis a partir de: <ul style="list-style-type: none"> - l'inici del text - les estructures morfosintàctiques - paraules clau... 								
2. Es verifiquem les hipòtesis								
3. Es fan deduir paraules que no coneixen, pel context								
4. S'evidencien elements lingüístics que ajuden a la comprensió: pronoms febles, subjecte el·líptic, connectors...								
5. Es sintetitza el fragment llegit								
6. Es relaciona el fragment llegit amb els paràgrafs anteriors								
7. Es fan preguntes de comprensió : <ul style="list-style-type: none"> - literals - interpretatives - profundes 								
Comentaris:								
4.2.2.3. DESPRÉS DE LA LECTURA: Concepte a treballar	Medi Social		Medi Natural		Matemàtiques		Altres àrees	
	MoltForça	GensPoc	MoltForça	GensPoc	MoltForça	GensPoc	MoltForça	GensPoc
1. Es valora i s'ha aconseguit el propòsit de la lectura								
2. Es fan preguntes de comprensió literal, interpretativa i profunda o crítica								
3. Es fan subratllar la paraula clau d'un paràgraf								
4. Es fan buscar la frase que explica millora la idea principal de cada paràgraf								
5. S'elaboren mapes conceptuals, resums orals, resums escrits del text llegit								
6. Es fan dramatitzacions del text								
7. Es fan debats sobre el contingut del text								
Es fa la metacomprensió?								
Comentaris:								

4.3. TIPUS DE RECURSOS ORGANITZATIUS DEL CENTRE PER AL TREBALL DE LA COMPRESIÓ ESCRITA. GUIÓ DE DEBAT PER CICLES. (objectiu 3) Cicle: _____

<i>Tipus de recurs organitzatiu</i>	<i>Si</i>	<i>No</i>	<i>Valoració del cicle:</i>
Reforç fora de l'aula			
Reforç dins de l'aula			
Grups Flexibles (Grups homogenis)			
Desdoblaments (Grups heterogenis)			<i>Propostes de millora</i>
Tractament específic per als nou vinguts			
Necessitats educatives especials			
...			
...			

4.4. TIPOLOGIA D'EXERCICIS DE LECTURA. GUIÓ DE DEBAT PER CICLES (objectiu 4) Cicle: _____

Aquest apartat fa referència a textos manipulats didàcticament, amb objectius concrets, amb una intencionalitat i un treball determinat referit a la comprensió escrita.

	<i>Si</i>	<i>No</i>	<i>Valoració del cicle:</i>
Microhabilitats			
• Percepció			
• Memòria			
• Anticipació			
• Cop d'ull i lectura atenta			
• Inferència			
• Idees principals			
• Estructura i forma			<i>Propostes de millora</i>
• Llegir entre línies			
• Autoavaluació			
Tècniques			
• Preguntes			
• Omplir buits			
• Aparellar			
• Transferir informació			
• Marcar el text			
• Jocs lingüístics			
• Reompondre textos			
• Comparar textos			
• Títols i resums			

5. INSTRUMENTS PER AL BUIDAT DE LA INFORMACIÓ

5.1. ELS OBJECTIUS DE LA LECTURA. FULL RESUM.

OBJECTIU	ES TREBALLA AL CICLE?		PROPOSTES DE MILLORA
	PAR		
1. LLEGIR PER BUSCAR UNA INFORMACIÓ PRECISA	PAR		
	CI		
	CM		
	CS		
2. LLEGIR PER COMUNICAR UN TEXT A UN AUDITORI	PAR		
	CI		
	CM		
	CS		
3. LLEGIR PER OBTENIR UNA INFORMACIÓ GENERAL	PAR		
	CI		
	CM		
	CS		
4. LECTURA PER REVISAR UN ESCRIT PROPI	PAR		
	CI		
	CM		
	CS		
5. LLEGIR PER PLAER	PAR		
	CI		
	CM		
	CS		
6. LLEGIR PER APRENDRE	PAR		
	CI		
	CM		
	CS		
7. LLEGIR PER SEGUIR UNES INSTRUCCIONS	PAR		
	CI		
	CM		
	CS		

5.2.1. RECOLLIDA D'INFORMACIÓ. PROCÉS LECTOR. ÀREA DE LLENGUA 4.2.1.

5.2.1.1. ABANS DE LA LECTURA. Concepte a treballar		Molt/Força 1	Poc/Gens 2
1. S'explicita l'objectiu / propòsit de la tasca			
2. L'alumnat exposa els seus objectius / propòsits			
3. Es formulen hipòtesis i es creen expectatives a partir de: <ul style="list-style-type: none"> ♦ el títol de la lectura, ♦ les imatges o dibuixos, ♦ l'estructura del text, ♦ preguntes relacionades amb la lectura (prediccions o coneixements previs). 			
Comentaris:			
5.2.1.2. DURANT LA LECTURA. Concepte a treballar		Molt/Força 1	Poc/Gens 2
1. Es demana que es formulin hipòtesis a partir de: <ul style="list-style-type: none"> - l'inici del text - les estructures morfosintàctiques - paraules clau... 			
2. Es verifiquem les hipòtesis			
3. Es fan deduir paraules que no coneixen, pel context			
4. S'evidencien elements lingüístics que ajuden a la comprensió: pronoms febles, subjecte el·líptic, connectors...			
5. Es sintetitza el fragment llegit			
6. Es relaciona el fragment llegit amb els paràgrafs anteriors			
7. Es fan preguntes de comprensió : <ul style="list-style-type: none"> - literals - interpretatives - profundes 			
Comentaris:			
5.2.1.3. DESPRÉS DE LA LECTURA: Concepte a treballar		Molt/Força 1	Poc/Gens 2
1. Es valora si s'ha aconseguit el propòsit de la lectura			
2. Es fan preguntes de comprensió literal, interpretativa i profunda o crítica			
3. Es fan subratllar la paraula clau d'un paràgraf			
4. Es fan buscar la frase que explica millora la idea principal de cada paràgraf			
5. S'elaboren mapes conceptuals, resums orals, resums escrits del text llegit			
6. Es fan dramatitzacions del text			
7. Es fan debats sobre el contingut del text			
Es fa la metacomprensió?			
Comentaris:			
Resum:		Acords:	

5.2.2. RECOLLIDA D'INFORMACIÓ. PROCÉS LECTOR. ALTRES ÀREES 4.2.2.

5.2.2.1. ABANS DE LA LECTURA. <i>Concepte a treballar</i>	Medi Social		Medi Natural		Matemàtiques		Altres àrees	
	MoltForça	GensPoc	MoltForça	GensPoc	MoltForça	GensPoc	MoltForça	GensPoc
1. S'explicita l'objectiu / propòsit de la tasca								
2. L'alumnat exposa els seus objectius / propòsits								
3. Es formulen hipòtesis i es creen expectatives a partir de: <ul style="list-style-type: none"> ♦ el títol de la lectura, ♦ les imatges o dibuixos, ♦ l'estructura del text, ♦ preguntes relacionades amb la lectura (prediccions o coneixements previs). 								
Comentaris:								
5.2.2.2. DURANT LA LECTURA. <i>Concepte a treballar</i>	Medi Social		Medi Natural		Matemàtiques		Altres àrees	
	MoltForça	GensPoc	MoltForça	GensPoc	MoltForça	GensPoc	MoltForça	GensPoc
1. Es demana que es formulin hipòtesis a partir de: <ul style="list-style-type: none"> - l'inici del text - les estructures morfosintàctiques - paraules clau... 								
2. Es verifiquem les hipòtesis								
3. Es fan deduir paraules que no coneixen, pel context								
4. S'evidencien elements lingüístics que ajuden a la comprensió: pronoms febles, subjecte el·líptic, connectors...								
5. Es sintetitza el fragment llegit								
6. Es relaciona el fragment llegit amb els paràgrafs anteriors								
7. Es fan preguntes de comprensió : <ul style="list-style-type: none"> - literals - interpretatives - profundes 								
Comentaris:								
5.2.2.3. DESPRÉS DE LA LECTURA: <i>Concepte a treballar</i>	Medi Social		Medi Natural		Matemàtiques		Altres àrees	
	MoltForça	GensPoc	MoltForça	GensPoc	MoltForça	GensPoc	MoltForça	GensPoc
1. Es valora i s'ha aconseguit el propòsit de la lectura								
2. Es fan preguntes de comprensió literal, interpretativa i profunda o crítica								
3. Es fan subratllar la paraula clau d'un paràgraf								
4. Es fan buscar la frase que explica millora la idea principal de cada paràgraf								
5. S'elaboren mapes conceptuals, resums orals, resums escrits del text llegit								
6. Es fan dramatitzacions del text								
7. Es fan debats sobre el contingut del text								
Es fa la metacomprensió?								
Comentaris:								
Resum:					Acords:			

5.3. RECOLLIDA D'INFORMACIÓ. RECURSOS ORGANITZATIUS. OBJECTIU 4.3.

<i>Tipus de recurs organitzatiu</i>	<i>Si</i>	<i>No</i>	<i>Valoració del cicle:</i>
Reforç fora de l'aula			
Reforç dins de l'aula			
Grups Flexibles (Grups homogenis)			
Desdoblaments (Grups heterogenis)			<i>Propostes de millora</i>
Tractament específic per als nou vinguts			
Necessitats educatives especials			
...			
...			

5.4. RECOLLIDA D'INFORMACIÓ. TIPOLOGIA D'EXERCICIS. OBJECTIU 4.4.

	<i>Si</i>	<i>No</i>	<i>Valoració del cicle:</i>
Microhabilitats			
• Percepció			
• Memòria			
• Anticipació			
• Cop d'ull i lectura atenta			
• Inferència			
• Idees principals			
• Estructura i forma			
• Llegir entre línies			
• Autoavaluació			<i>Propostes de millora:</i>
Tècniques			
• Preguntes			
• Omplir buits			
• Aparellar			
• Transferir informació			
• Marcar el text			
• Jocs lingüístics			
• Recompondre textos			
• Comparar textos			
• Títols i resums			

6. INFORME FINAL I PROPOSTA DE MILLORA

INTRODUCCIÓ:

OBJECTE D'AVUACIÓ: La comprensió escrita		
OBJECTIU 1: Conèixer si s'estableixen els objectius de lectura en una seqüència didàctica		
<p>CRITERI 1.a.- Coneixement dels objectius de la lectura a partir dels següents descriptors: Llegir per: Buscar una informació precisa, comunicar un text a un auditori, obtenir una informació general, revisar un escrit propi, plaer, aprendre o seguir unes instruccions.</p>	INFORMACIÓ RECOLLIDA	PROPOSTES DE MILLORA
	VALORACIONS	
OBJECTIU 2: Analitzar les estratègies emprades en el procés lector en les diferents àrees del currículum		
<p>CRITERI 2.a.- Valoració de les estratègies emprades en el procés lector amb els descriptors senyalats:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Abans de la lectura • Durant la lectura • Després de la lectura 	INFORMACIÓ RECOLLIDA	PROPOSTES DE MILLORA
	VALORACIONS	
OBJECTIU 3: Valorar els recursos humans i organitzatius que afavoreixen la comprensió escrita a l'àrea de llengua		
<p>CRITERI 3.a.- Valorar els recursos humans i organitzatius que afavoreixen la comprensió escrita tenint en compte els descriptors: Reforç fora de l'aula, reforç dins de l'aula, grups flexibles, desdoblaments, tractament específic per als nouvinguts i necessitats educatives especials</p>	INFORMACIÓ RECOLLIDA	PROPOSTES DE MILLORA
	VALORACIONS	
OBJECTIU 4: Conèixer les tècniques i els recursos emprats per a la comprensió escrita		
<p>CRITERI 4.a.- Conèixer les tècniques i els recursos didàctics emprats per a la comprensió escrita tenint en compte les Microhabilitats i les tècniques descrites.</p>	INFORMACIÓ RECOLLIDA	PROPOSTES DE MILLORA
	VALORACIONS	

METAAVALUACIÓ:

7. BIBLIOGRAFIA I FONTS DOCUMENTALS

- CASSANY, Daniel i Altres: Ensenyar Llengua. Editorial Graó
- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT: Diferents models d'objectes d'avaluació.
- Seminari: Ensenyar a Comprendre. SEDEC. Impartit per la Sra. Immaculada Canal.

8. RELACIÓ DE PERSONES QUE HAN PARTICIPAT EN LA REALITZACIÓ DE L'OBJECTE D'AVAUACIÓ: LA COMPRESIÓ LECTORA.

Carazo García, Felisa	CEIP Dolors Almeda (Cornellà de Llobregat)
Caro García, Rafaela	CEIP Ignasi Iglésias (Cornellà de Llobregat)
Castells Palau, Mariona	CEE Can Mercader (Cornellà de Llobregat)
Ezquerria Blanco, Ángeles	CEIP Torre de la Miranda (Cornellà de Llobregat)
García Chipolina, Martina	CEIP Mare de Déu de Montserrat (Cornellà de Llobregat)
Gómez Estévez, Manuela	CEIP Alexandre Galí (Cornellà de Llobregat)
Hernández Gascón, Aurora	CEIP Antoni Gaudí (Cornellà de Llobregat)
Latorre Altemir, M. Clara	CEIP Suris (Cornellà de Llobregat)
Lorca Serra, Olga	CEIP Ignasi Iglésias (Cornellà de Llobregat)
Martí Llobet, Frederic	CEIP Mediterrània (Cornellà de Llobregat)
Martínez Martínez, Urbano	CRP Baix Llobregat V (Cornellà de Llobregat)
Molina Muñoz, Alicia	CEIP L'Areny (Cornellà de Llobregat)
Muñoz Campos, Francesca	CEIP Sant Miquel (Cornellà de Llobregat)
Nadal Oliva, Maria	CEIP Els Pins (Cornellà de Llobregat)
Ollé Moner, Alfred	CEIP Abat Oliba (Cornellà de Llobregat)
Pérez González, Encarnación	CEIP Sant Ildefons (Cornellà de Llobregat)
Samsó Vidal, Josep	CEIP Mossèn Jacint Verdaguer (Cornellà de Llobregat)
Serrano Guerrero, Elisa	C Sagrada Família (Cornellà de Llobregat)
Teixidó Bieto, Rosa	CEIP Torre de la Miranda (Cornellà de Llobregat)
Zúñiga Zambrano, M. Isabel	CEIP Anselm Clavé (Cornellà de Llobregat)

L'objecte d'avaluació ha estat revisat per la Sra. Immaculada Canal. Al llarg de la realització el treball ha aportat idees i ens ha fet reflexionar i introduir nombroses modificacions.

Cornellà de Llobregat, novembre de 2003.